
I lisa

PRESIDENT JUNCKERI JUHITAVA KOMISJONI
PANUS KESTLIKU ARENGU EESMÄRKIDE
SAAVUTAMISSE

President Junckeri juhitava komisjoni panus kestliku arengu eesmärkide saavutamisse

25. septembril 2015. aastal ÜROs vastu võetud kestliku arengu tegevuskavaga aastani 2030 on loodud ülemaailmne raamistik kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks aastaks 2030. Tegevuskava hõlmab 17 kaugeleulatuvat kestliku arengu eesmärki ja 169 nendega seotud sihti, mille saavutamine on riikide ja sidusrühmade ülesanne.

EL mängis kesksel rollil ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 kujundamises ning on koos liikmesriikidega võtnud kohustuse olla teerajajaks ka tegevuskava rakendamisel nii ELis kui ka toetades oma välispoliitika kaudu selle rakendamist teistes riikides, eelkõige enim abi vajavates riikides.

Kestliku arengu põhiaspektid sisalduvad president Junckeri juhitava komisjoni kõigis 10 prioriteedis: tökohad, majanduskasv ja investeringud (1. prioriteet); digitaalne ühtne turg (2. prioriteet); energiavarustuse muutmine kindlamaks, taskukohasemaks ja säästvamaks (3. prioriteet); süvendatud ja õiglasem siseturg (4. prioriteet); süvendatud ja õiglasem majandus- ja rahaliit (5. prioriteet); avatud ja õiglane kaubandus (6. prioriteet); õigus ja põhiõigused (7. prioriteet); ränne (8. prioriteet); tugevam tegija rahvusvahelisel tasandil (prioriteet 9); demokraatlike muutuste liit (10. prioriteet).

Junckeri juhitud komisjon on oma ametiaja algusest 2014. aasta novembris integreerinud kestliku arengu olulistesse valdkondadevahelistesse tegevuskavadesse ning valdkondlikesse poliitikameetmetesse ja algatustesse, kasutades parema õigusloome vahendeid. Kõik komisjoni seadusandlikele ettepanekutele eelnevad mõjuhindangud sisaldavad sotsiaalse, keskkonna- ja majandusliku mõju analüüsi, et võtta nõuetekohaselt arvesse kestliku arenguga seotud kaalutlusi. Lisaks sisaldavad kõik ELi viimase aja kaubanduslepingud kestliku arengu peatükki, et edendada jätkusuutlikku majanduskasvu ja arengut ning inimväärset tööd kõigi jaoks.

Junckeri juhitud komisjon on algatanud mitu olulist järgmise põlvkonna poliitikameedet, mille abil saavutada Euroopa kestlik tulevik – alates Euroopa sotsiaalõiguste sambast, Euroopa arengukonsensusest ning välis- ja

julgeolekupoliitika üldstrateegiast kuni väärtuspõhise strateegiani „Kaubandus kõigile“, strateegilise kohustuseni soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks ja Euroopa haridusruumini; ringmajanduse pakettist ning liikuvuse ja puhta energia pakettidest meremajanduse kasvu strateegiani; Euroopa investeerimiskavast ja jätkusuutliku rahanduse tegevuskavast ELi linnade tegevuskava ja loodust käsitleva tegevuskavani, kui nimetada vaid mõnda. Samuti on komisjon teinud ettepaneku tugevdada seost ELi rahastuse ja õigusriigi põhimõtte vahel, hinnata kõikide ELi kaasrahastatavate teadus- ja innovatsioonitegevuste keskkonna- ja sotsiaalset mõju ning võtta tulevase ELi eelarve puhul vastu eesmärk suurendada kliimameetmetega seotud kulutusi. Alles hiljuti esitas komisjon Euroopa pikaajalise strateegilise visiooni jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduse saavutamise kohta 2050. aastaks, mis sillutab teed Euroopa majanduse struktuursele muutusele, edendades majanduskasvu ja tööhõivet ning püüeldes samas kliimaneutraalsuse poole. Selleks on vaja murrangulisi lahendusi ning investeringuid teadusuuringutesse ja innovatsiooni.

Käesolevas dokumendis antakse ülevaade Junckeri juhitava komisjoni panusest ÜRO kestliku arengu tegevuskavasse 2030 ning selles tuuakse kõigepealt esile poliitika põhisuunad ja seejärel esitatakse loetelu meetmetest, mida on võetud kestliku arengu iga eesmärgi saavutamiseks.

Kuigi käesolevas lisas käsitletakse Junckeri juhitava komisjoni algatusi, on ütlematagi selge, et kestliku arengu eesmärkide saavutamisele on kaasa aidanud ka paljud muud ELi poliitikameetmed, mis olid olemas juba enne komisjoni praeguse koosseisu ametisse astumist. Euroopa Liidu põhiõiguste harta, ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia aastani 2020, puhta õhu meetmepakett, ettevõtte sotsiaalse vastutuse strateegia jätkuv rakendamine, Euroopa ravikindlustuskaart, pestitsiidide säästva kasutamise eeskirjad ja tubakatooteid käsitlevad ELi eeskirjad on vaid mõned näited.

Poliitika põhisuunad

Euroopa sotsiaalõiguste sambas

2017. aasta novembris väljakuulutatud Euroopa sotsiaalõiguste sambas on sätestatud 20 põhimõtet, mille otsene eesmärk on soodustada ülespoole suunatud majanduslikku ja sotsiaalset lähenemist, et saavutada Euroopas paremad töö- ja elamistingimused. See aitab vähendada vaesust kõigis selle mõõtmetes ning tagada õiglasel, piisavatel ja jätkusuutlikud sotsiaalhoolekande süsteemid. Sambaga toetatakse võrdseid võimalusi ja juurdepääsu tööturule, sealhulgas soolist võrdõiguslikkust ja õiglasel töötingimusi, ning edendatakse sotsiaalset kaasatust ja sotsiaalkaitset. Samba juurde kuulub sotsiaalvaldkonna tulemustabel, mis koos muude vahenditega aitab jälgida samba eesmärkide saavutamist.

Euroopa sotsiaalõiguste sambas sätestatud põhimõtete ja õiguste rakendamiseks antakse ka oluline panus kestliku Euroopa eesmärgi saavutamisse, pakkudes aktiivset toetust, et tagada kindel tööhõive ja õiglasel palgad, mis võimaldavad inimväärset elatustaset. Samuti aidatakse varustada inimesi 21. sajandi oskustega, mis annavad neile juurdepääsu kvaliteetsetele töökohtadele ning leevendavad elanikkonna vananemise mõju tööturule ja sotsiaalkaitsesüsteemidele. Euroopa sotsiaalõiguste sambaga toetatakse konkurentsivõimet ja innovatsiooni ning edendatakse samal ajal sotsiaalset õiglust, võrdseid võimalusi, sotsiaaldialoogi ja juurdepääsu kvaliteetsetele hooldusteenustele, sh taskukohane kvaliteetne tervishoid kõigile, lapsehoid ja pikaajaline hooldus, eluasemetoetus ja muud põhiteenused.

ELi tegevus soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas

2015. aastal võttis komisjon vastu dokumendi „Strateegiline kohustus soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks aastatel 2016–2019“. See on raamistik komisjoni jätkuvale tööle, mille eesmärk on edendada soolist võrdõiguslikkust ja suurendada naiste mõjuvõimu. Euroopa sotsiaalõiguste sambaga kinnitati ELi pühendumust meeste ja naiste võrdsele kohtlemisele ning võrdsetele võimalustele kõikides valdkondades. 2017. aastal esitas komisjon töö- ja eraelu tasakaalu ulatusliku paketi õiguslike ja poliitiliste meetmetega, millega soodustatakse naiste suuremat osalemist tööturul.

ELi soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava 2016–2020 on ELi raamistik, mille abil edendatakse soolist võrdõiguslikkust ning naiste ja tütarlaste mõjuvõimu suurendamist välissuhetes kolmandate riikidega ning rahvusvahelistel foorumitel ja tegevuskavades. EL viib oma soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava ellu läbivaadatud Euroopa naabruspoliitika ja arengupoliitika kaudu.

ELi noortestrategia

2018. aasta mais esitas komisjon ideed teemal „Noorte kaasamine ja ühendamine ning nende mõjuvõimu suurendamine“ ELi uue noortestrategia jaoks, mille nõukogu kiitis heaks 2018. aasta novembris. Noortevaldkonna uue koostööraamistiku (2019–2027) eesmärk on tuua Euroopa Liit noortele lähemale ning aidata lahendada neid puudutavaid probleeme. ELi uue noortestrategiaga püütakse soodustada noorte osalemist ühiskonnas ja demokraatias (kaasamine); ühendada noori kogu ELis ja kaugemal, et edendada vabatahtlikku tegevust, välismaal õppimise võimalusi, solidaarsust ja kultuuridevahelist mõistmist (ühendamine); ning toetada noorte mõjuvõimu suurendamist, hoogustades innovatsiooni noortetöös, samuti noortetöö kvaliteeti ja tunnustamist (mõjuvõimu suurendamine). Strateegia eesmärkide saavutamiseks kavandatud vahendite hulka kuuluvad uuendatud noortedialoog, tulevaste riiklike meetmete kavade kasutamine ja nõukogu noorte töökava aastateks 2019–2020.

Komisjon aitab ELi liikmesriikidel suurendada ka noorte tööhõivet. Igal aastal saab enam kui 3,5 miljonit noortegarantii raames registreerunud noort tööpakkumise või haridustee jätkamise, praktika- või õpipoisiope pakkumise.

ELi rahastuse sidumine õigusriigi põhimõtte austamisega

Komisjoni ettepanekus ELi järgmise mitmeaastase eelarve kohta ajavahemikuks 2021–2027 juhindatakse heaolu, kestlikkuse, solidaarsuse ja turvalisuse põhimõtetest.

Ettepanek sisaldab uut mehhanismi, millega tugevdada seost ELi rahastuse ja õigusriigi põhimõtte vahel. Kui mõnes liikmesriigis on üldisi puudujääke õigusriigi põhimõtte järgimises, on sellel tõsised tagajärjed usaldusväärsele finantsjuhtimisele ja tõhusale ELi-poolsele rahastamisele. Tegemist ei ole karistusmehhanismiga, vaid eelarvehendiga, mis võimaldab kaitsta ELi eelarvet ja tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ning edendada samal ajal õigusriigi põhimõtet.

Euroopa investeerimiskava (nn Junckeri kava)

Pärast ülemaailmse majandus- ja finantskriisi puhkemist investeeriti ELis vähe. Euroopa investeerimiskava ehk nn Junckeri kava eesmärk on kõrvaldada investeerimistakistused, suurendada investeerimisprojektide nähtavust ja tagada neile tehniline abi ning kasutada rahalisi vahendeid arukamalt.

2018. aasta juulis saavutas Junckeri kava kohane Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond esialgse eesmärgi investeerida 315 miljardit eurot ning 2018. aasta detsembriks on selle raames alates 2015. aastast kasutusele võetud 371 miljardi euro ulatuses täiendavaid investeeringuid kõikjal ELis. Toetatud on enam kui 750 000 töökoha loomist. See näitaja kasvab 2020. aastaks prognooside kohaselt 1,4 miljonini. Rohkem kui 850 000 väikest ja keskmise suurusega ettevõtjat (VKEd) saavad kasu paremast juurdepääsust rahastamisele. Taristu- ja innovatsioonikomponendi raames Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi poolt eraldatavate rahaliste vahenditega toetatakse vähemalt 40 % ulatuses projektkomponente, mis toetavad kliimameetmeid kooskõlas Pariisi kliimakokkuleppega.

ELi teadusuuringute ja innovatsiooni programm „Horisont 2020“

„Horisont 2020“ on maailma suurim programm, millega edendatakse koostööd teaduse, tehnoloogia ja innovatsiooni valdkonnas ELis ja mujal.

Praeguse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi „Horisont 2020“ jaoks on seitsme aasta (2014–2020) jooksul ette nähtud peaaegu 77 miljardit eurot, millele lisanduvad tänu sellele summale tehtavad era- ja riiklikud investeeringud. Programmi eelarvest investeeritakse üle 60 % kestlikku arengusse. Programmi „Horisont 2020“ jätkuprogrammi „Euroopa horisont“ jaoks kavandatud eelarve on veelgi suurem.

Programmi „Horisont 2020“ eesmärk on aidata saavutada arukat, jätkusuutlikku ja kaasavat majanduskasvu. Sihiks on seatud tagada ELis maailmatasemel teadus ja tehnoloogia, mis toovad kasu nii majandusele, ühiskonnale kui ka keskkonnale, kõrvaldada innovatsiooni takistused ning hõlbustada avaliku ja erasektori koostööd, et leida lahendusi meie ühiskonna ees seisvatele suurtele probleemidele.

Jätkusuutliku majanduskasvu rahastamine

Kuna meie planeeti mõjutavad üha rohkem kliimamuutuste ja ressursside kahanemise prognoositud tagajärjed, tuleb jätkusuutlikuma arengumudeliga kohanemiseks kiiresti tegutseda. Selleks et EL saavutaks Pariisis kokku lepitud 2030. aasta eesmärgid, sh kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine 40 %, on aastas hinnanguliselt vaja umbes 180 miljardi euro ulatuses lisainvesteeringuid.

Just seetõttu võttis komisjon 2018. aasta märtsis vastu jätkusuutliku rahanduse tegevuskava, et suurendada rahastamise rolli hästtoimiva ning samas keskkonna- ja sotsiaalseid eesmärgi ellu viiva majanduse edendamisel. Selliselt toimides võimaldab EL finantssektoril täie jõuga panustada kestliku arengu eesmärkide saavutamisse.

#SustainableFinanceEU

Ringmajanduse tegevuskava

Ringmajanduses säilitatakse toodete, materjalide ja ressursside väärtust majanduses võimalikult kaua ning jäätmetekke (näiteks toidujäätmed, plast, mereprügi) viiakse miinimumini. Ringmajanduse laialdasem kasu väljendub muu hulgas uutes konkurentsivõimelistes ja väiksemas vajaduses nappide ressursside järele ning selles, et vähendatakse energiatarbimist ja CO₂ heitkoguseid.

Meetmetega, mida komisjon on kavandanud pärast ringmajanduse tegevuskava vastuvõtmist 2015. aastal, toetatakse ringmajandust väärtusahela igas etapis. Ringmajanduse paketiga annab EL ettevõtjatele ja ühiskonnale edasise tegevuse kohta selge signaali. ELi tasandi meetmed võivad hoogustada investeeringuid, luua võrdsed võimalused ning kõrvaldada takistused ühtsel turul.

Puhas planeet kõigi jaoks – pikaajaline visioon, et jõuda 2050. aastaks jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni

Komisjoni poolt 2018. aasta novembris vastu võetud pikaajalises visioonis jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduse saavutamiseks 2050. aastaks näidatakse, kuidas Euroopa saab olla eeskujuks kliimaneutraalsuseni jõudmisel seeläbi, et ajakohastatakse energiasüsteemi, investeeritakse realistlikesse tehnoloogialahendustesse, suurendatakse kodanike mõjuvõimu ning kooskõlastatakse tegevust olulistes valdkondades, nagu tööstuspoliitika, rahandus, ringmajandus ja teadusuuringud, tagades samal ajal sotsiaalse õigluse ja õiglase ülemineku toetamise. Samuti tuuakse visioonis täielikus kooskõlas kestliku arengu eesmärkidega välja mitu strateegilist elementi kliimaneutraalsele ELile üleminekuks.

Pikaajalise visiooni eesmärk on panna paika ELi kliimapoliitika põhisuund ja algatada põhjalik arutelu selle üle, kuidas peaks EL valmistuma 2050. aasta eesmärkideni jõudmiseks ja selleks, et esitada ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osalistele 2020. aastaks ELi kõrgete sihtidega pikaajaline strateegia.

Pariisi kliimakokkulepe – pakett „Puhas energia kõikidele eurooplastele“

Euroopal oli oluline osa esimese ülemaailmse õiguslikult siduva kliimakokkuleppe sõlmimisel Pariisis. Selles kokkuleppes sätestatakse üleilmne tegevuskava kliimamuutuste vastu võitlemiseks. EL on lubanud vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid 2030. aastaks võrreldes 1990. aasta tasemega vähemalt 40 %.

Sellest lähtudes koostati pakett „Puhas energia kõikidele eurooplastele“, mis hoogustab puhtale energiale üleminekut ja energiasüsteemi nüüdisajastamist ning võimaldab saavutada Pariisi kokkuleppe eesmärgid.

Üleminek puhtale energiale ja kliimamuutuste vastane võitlus muudab oluliselt energia tootmise ja tarbimise viise. See mõjutab eri sektoreid ja piirkondi erinevalt. CO₂-heidet tekitavad ärimudelid, nagu söekaevandamine, muutuvad vähem tasuvaks ja kaovad lõpuks järk-järgult.

Seetõttu on komisjon loonud spetsiaalsed algatused, et lahendada söekaevanduspiirkondade elanike sotsiaalseid ja majanduslikke probleeme. Nende algatustega toetatakse üleminekustrateegiate ning majandusstruktuuri mitmekesistamise ja tehnoloogilise ülemineku projektide väljatöötamist. Toetusmeetmetega 41 söekaevanduspiirkonnale 12 liikmesriigis soovitakse muuta üleminek võimaluseks edendada innovatsiooni, investeringuid ja uusi oskusi.

Liikuvus Euroopas

Pärast vähese heitega liikuvuse strateegia koostamist võttis komisjon vastavalt 2017. ja 2018. aastal vastu kolm liikuvuspaketti „Liikuvus Euroopas“. Tegemist on mitmesuguste algatustega, millega muudetakse liiklus turvalisemaks, soodustatakse nutikat teemaksude kogumist, vähendatakse CO₂-heidet, õhusaastet ja ummikuid ning ettevõtjate jaoks bürokraatiat, võideldakse ebaseadusliku tööhõive vastu ning tagatakse töötajatele nõuetekohased töötingimused ja puhkeajad. Nendest meetmetest ei saa pikaajalist kasu üksnes transpordisektor, vaid nendega edendatakse ka majanduskasvu ja töökohtade loomist, tugevdatakse sotsiaalset õiglust, laiendatakse tarbijate valikuid ja hoitakse Euroopat kindlalt heitevabale transpordile ülemineku teel.

Viimases pakettis „Liikuvus Euroopas“ on esitatud positiivne tegevuskava ning selle eesmärk on võimaldada kõigil eurooplastel saada kasu ohutumast liiklusest, vähem saastavatest sõidukitest ja arenenumatest tehnoloogilistest lahendustest, toetades samal ajal ELi tööstuse konkurentsivõimet. Seepärast sisaldavad algatused liiklusohutuse tulevikku hõlmavat integreeritud poliitikat, mille hulka kuuluvad sõidukite ja taristu ohutuse meetmed, üldse esimesed raskeveokite CO₂-normid, Euroopas akude arendamise ja tootmise strateegiline tegevuskava ning ühendatud ja automatiseeritud liikuvust käsitlev edumeelne strateegia.

ELi plastistrateegia

Heas seisundis ookeanid on meie eksistentsi alus. Ookeanid on oluline toidu- ja sisetulekuallikas ligikaudu 40 %-le maailma rahvastikust. Merel on keskne roll kliima ning vee- ja hapnikuringluse kujundamises ja reguleerimises.

ELi rahvusvahelise ookeanide majandamise kavaga kehtestati üldraamistik ookeanide rahvusvahelise majandamise tugevdamiseks, et tagada ookeanide ohutus, turvalisus ja puhtus ning seaduslik ja säästev kasutamine. Üks ookeanide majandamise kavas lisatud meetmeid on võitlus mereprügi vastu.

2018. aasta mais esitas komisjon ettepaneku võtta vastu uued kogu ELi hõlmavad eeskirjad, milles käsitletakse 10 liiki ühekordselt kasutatavaid plasttooteid, mida on Euroopa randadest ja meredest kõige sagedamini leitud, samuti kaotatud ja mahajäetud kalapiüügivahendeid. Need moodustavad 70 % kogu mereprügist.

Muud plastidega seotud algatused sisaldavad meetmeid, mille eesmärk on ära hoida prügistamist, muuta plastimajandus ringmajanduseks, võidelda merel asuvatest allikatest pärit mereprügi vastu ning aidata meil mereprügiga seonduvat paremini mõista ja seirata.

Loodust, rahvast ja majandust käsitlev ELi tegevuskava

ELi looduskaitsealased juhtalgatused on linnudirektiiv ja elupaikade direktiiv. Nendega loodi maailma suurim elurikaste kaitsealade koordineeritud võrgustik (Natura 2000). Kaitsealad annavad panuse ELi majandusse veepuhastuse, CO₂ talletamise, tolmeldamise ja turismi (ökosüsteemiteenused) kaudu, mille osa ELi SKPs on 1,7–2,5 %.

2017. aasta aprillis võttis komisjon vastu loodust, rahvast ja majandust käsitleva tegevuskava, et tagada õigusaktide täielik rakendamine kohapeal ning parandada seeläbi looduskaitset ELi kodanike ja majanduse hüvanguks.

Kavaga on ette nähtud 15 põhiameedet, mis viiakse ellu 2019. aastaks ja mis vastavad neljale olulisele prioriteedile: teadmiste ja suuniste täiustamine, et tagada suurem sidusus sotsiaal-majandusliku tegevusega; võrgustiku lõpuleviimine ja selle tõhus juhtimine; Natura 2000 võrgustikku tehtavate investeeringute suurendamine ja suurema rahastuse tagamine; kodanike, sidusrühmade ja kohalike kogukondade kaasamine.

ELi linnade tegevuskava

Linnad on paljude tänapäeva majandus-, keskkonna- ja sotsiaalprobleemide keskses. Linnapiirkondades elab rohkem kui 70 % ELi kodanikest ning linnades luuakse umbes 85 % ELi SKPst.

2016. aasta mais algatatud ELi linnade tegevuskaval on otsustav roll selle tagamisel, et linnapiirkonnad soodustaksid innovaatilisi jätkusuutlikke lahendusi, millega edendada üleminekut vähese CO₂-heitega ja vastupanuvõimelisele ühiskonnale. Linnade tegevuskava valmis komisjoni, liikmesriikide ja Euroopa linnade koostöös ning sellega soovitakse tagada, et rohkem võetaks arvesse poliitikameetmete mõju linnapiirkondadele. Samuti on kava eesmärk tugevdada linnakeskkonna vastupanuvõimet katastroofide ja kliimaga seotud ohtude ennetamise kaudu.

ELi linnade tegevuskava toetatakse komisjoni algatustega, mis edendavad pikaajalisi kohaliku tasandi energia- ja kliimameetmeid ning mille näiteks on **linnapeade pakt**. Viimati nimetatud Euroopa algatuse põhjal loodi 2016. aastal ülemaailmne kliima- ja energiaalane linnapeade pakt, mis ühendab 10,28 % maailma rahvastikust liidus, millega toetatakse võitlust kliimamuutuste vastu ja liikumist vähese heitega ühiskonna suunas.

Euroopa oskuste tegevuskava

Euroopa uue oskuste tegevuskavaga investeerib Euroopa inimestesse, et nad võiksid enesekindlalt tulevikku vaadata. Oskuste tegevuskava 10 meetme elluviimisega aitab komisjon anda inimestele vajalikud oskused, et käia kaasas muutustega ühiskonnas ja tööturul. Euroopa muudab oskused ka paremini nähtavaks ja võrreldavaks ning kogub teavet eri elukutsete puhul ja eri sektorites vajavate oskuste kohta kogu Euroopas. Samuti on komisjon aidanud Euroopa riikidel suurendada toetust täiskasvanutele, kellel napib põhioskusi. Käima on läkatud algatused, millega valmistatakse inimesi ette digipöördeks ja tööalaseks tulevikuks. Komisjon on ellu kutsunud ka Euroopa kutseoskuste nädala, et suurendada teadlikkust neist paljudest võimalustest, mida pakuvad kutseharidus ja -õpe. Alates 2016. aastast on need edukad iga-aastased kampaaniad aidanud miljonitel noortel ja täiskasvanutel jõuda arusaamani, et kutseharidus ja -õpe on esimene või teistega samaväärne valikuvõimalus.

ELi kestlik biomajandus, et tugevdada majanduse, ühiskonna ja keskkonna vahelist seost

Me elame piiratud ressursidega maailmas. Üleilmsed probleemid, näiteks kliimamuutused ning mulla ja ökosüsteemide seisundi halvenemine koos rahvastiku juurdekasvuga sunnivad meid otsima uusi tootmisviise ja bioloogiliste ressurside tarbimise viise, mille puhul võetakse arvesse meie planeedi ökoloogilisi piire. Biomajandus, mille käive on 2,3 triljonit eurot ja millega on hõivatud 8,2 % ELi tööjõust, on ELi majanduse oluline osa.

Biomajanduse uuendatud strateegia raames rakendatakse 14 meetet, mis aitavad jõuda innovatiivsema, ressursitõhusama ja konkurentsivõimelisema ühiskonnani, milles toiduga kindlustatus on hästi ühendatud biotiliste taastuvate loodusvarade jätkusuutliku kasutamise ja tagatud on ka keskkonnakaitse. Strateegiaga tugevdatakse biotoorainepõhiseid sektoreid ja töötatakse välja uusi tehnoloogiaid, et muuta biojätmed väärtuseks, pakkuda hüvesid maakogukondadele ja tagada, et biomajandus toimiks ökoloogilistes piirides.

ELi ühtekuuluvuspoliitika

ELi ühtekuuluvuspoliitika on ELi peamine investeerimispoliitika, mille eesmärk on saavutada majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus, vähendades eri piirkondade arengutaseme erinevusi. See on üks kõige valdkonnaülesemaid poliitikaid, mis annab panuse enamiku kui mitte kõigi 17 kestliku arengu eesmärgi saavutamisse.

Lisaks on poliitika rakendamise kõikidesse etappidesse integreeritud olulised valdkondadevahelised põhimõtted ja eesmärgid, nagu kestlik areng, ebavõrdsuse kaotamine, soolise võrdõiguse edendamine, soolise perspektiivi arvesse võtmine ning diskrimineerimise vastu võitlemine. Partnerluse põhimõtte prioriseerimisega tagatakse riikide ning piirkondade ja kohaliku tasandi osalejate kaasamine, samuti see, et nad vastutavad ELi prioriteetide elluviimise eest kaasrahastatavate projektide kaudu.

Euroopa haridusruum

ELi eesmärk on luua 2025. aastaks Euroopa haridusruum, kus „*õppimist, ülikooliõpinguid ja teadustööd ei takista piirid. Euroopa kui maailmajagu, kus on tavaline vühibida kas õppimise või töö tõttu muus liikmesriigis ja kus enamik inimesi räägib lisaks oma emakeelele veel kahte keelt. Maailmajagu, mille elanike identiteedi oluline osa on eurooplaseks olemine, Euroopa kultuuripärand ja selle mitmekesisus.*“

Kooskõlas Euroopa sotsiaalõiguste samba esimese põhimõttega on eesmärk muuta innovaatiline, kaasav ja elukestev õpe kõigile kättesaadavaks. Esimeste konkreetsete meetmete hulka kuuluvad Euroopa ülikoolide arendamine, omandatud kesk- ja kõrghariduskvalifikatsioonide ning välismaal veedetud õppeperioodide automaatne tunnustamine kõigis liikmesriikides, keeleõppe parandamine, kvaliteetse alushariduse ja lapsehoiu edendamine, võtmepädevuste omandamise toetamine ning digiõppe tugevdamine.

ELi toidukao ja toidu raiskamise platvorm

Hinnanguliselt läheb ELis kogu toodetud toidust kaotsi või raisku 20 %, kuid samal ajal ei saa 43 miljonit inimest ülepäeviti lubada endale kvaliteetset toitu. Toidu raiskamisest läheb enam kui pool ELis kodumajapidamiste arvele, kusjuures 70 % toidujäätmetest tekib kodumajapidamistes, toitlustuses ja jaemüügisektoris.

Sellel ei ole ühtainsat põhjust ega ühte kindlat lahendust, sest toiduahel on keerukas ja arenev süsteem. Toidu raiskamise vastu võitlemine eeldab kõikide peamiste avaliku ja erasektori osalejate koostööd, et toidu raiskamist paremini kindlaks teha, mööta ja mõista ning leida selle vastu lahendusi.

2016. aastal loodud ELi toidukao ja toidu raiskamise platvorm ühendab rahvusvahelisi organisatsioone, liikmesriike ja sidusrühmi, et teha kindlaks head tavad ja kiirendada edusamme toidu raiskamise vältimisel. Komisjon võttis platvormi toel vastu ELi suunised toidu annetamise hõlbustamise kohta (2017) ja praegu on käimas kolmeaastane ELi katseprojekt, et toetada suuniste rakendamist kohapeal. 2018. aastal võeti vastu ELi suunised, et väärtustada ohutu, kuid turustamiseks juba kõlbmatu inimtoidu kasutamist loomasööda valmistamiseks. Samuti uurib komisjon aktiivselt võimalusi, kuidas parandada „kõlblik kuni“ ja „parim enne“ kuupäevade kasutust ja mõistmist tarneahelas ja tarbijate poolt, et vähendada sellega seotud toidu raiskamist.

Euroopa arengukonsensus

2017. aastal võtsid EL ja selle liikmesriigid vastu Euroopa arengukonsensus. See on ühine arengupoliitika visioon. Konsensus sisaldab välistegevuse uut raamistikku ning selles on arengupoliitikakäsitlust ajakohastatud, et võtta arvesse ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ja kestliku arengu eesmärgi. Samuti soovitakse konsensussega kooskõlastatult rakendada Pariisi kliimakokkulepet ja inimväärse töö tegevuskava.

Euroopa arengukonsensus toetatakse viiele ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 prioriteedile, milleks on inimesed, planeet, heaolu, rahu ja partnerlus. Peamine eesmärk on jätkuvalt vaesuse kaotamine. Konsensus integreeritakse kestliku arengu majanduslik, sotsiaalne ja keskkonnadimensioon. Selles tugevdatakse olulist seost välispoliitikameetmete, nagu humanitaar-, arengu- ja kaubanduspoliitika, ning rahu ja julgeoleku säilitamise meetmete, samuti rände-, keskkonna- ja kliimameetmete vahel.

Uue Aafrika–Euroopa alliansi suunas

EL on Aafrika peamine kaubandus-, investeerimis- ja arengupartner. ELi osa Aafrika kaubavahetuses moodustas 2017. aastal 36 %, ELi investeringute (291 miljardit eurot) osakaal Aafrikasse tehtud välismaistes otseinvesteeringutes oli 2016. aastal 40 % ning 2016. aastal sai Aafrika 55 % ametlikust arenguabist (23 miljardit eurot) ELilt ja selle liikmesriikidelt.

Selle partnerluse järgmisele tasandile viimiseks algatas komisjon 2018. aasta septembris uue Aafrika–Euroopa kestliku investeerimise ja töökohtade loomise alliansi.

Alliansi raames pannakse paika ELi ja tema Aafrika partnerite peamised tegevussuunad erainvestorite ligimeelitamiseks, ettevõtluskeskkonna parandamiseks, hariduse ja oskuste toetamiseks ning kaubanduse elavdamiseks.

Alliansiga täiendatakse kauaaegset poliitilist partnerlust, mille puhul soovitakse saavutada paradigmuuutus, et liikuda rahastaja ja abisaaja suhtest edasi võrdsete liidu suunas. Allianss tugineb Aafrika Liidu ja Euroopa Liidu viiendal tippkohtumisel 2017. aastal võetud ühisele kohustusele edendada investeringuid, töökohtade loomist ja kaubandust.

„Aafrika vajab tõelist ja õiglast partnerlust. Ja meie, eurooplased, vajame sellist partnerlust täpselt samamoodi.“

Jean-Claude Juncker Euroopa Komisjoni president 2018. aasta kõne olukorrast Euroopa Liidus

Euroopa Liidu üldine välis- ja julgeolekupoliitika strateegia

Üldises välis- ja julgeolekupoliitika strateegias on esitatud visioon ELi tegevusest maailmas. Kestliku arengu eesmärkidel on laiaulatuslik mõju kogu tööle, mida tehakse strateegia rakendamiseks.

EL aitab luua rahumeelseid ja kaasavaid ühiskondi. Praeguses olukorras, kus kodanikuühiskonna ja demokraatia tegevusruum on muutunud ahtamaks, on EL taaskinnitanud oma tingimusteta toetust demokraatia, inimõiguste ja hea valitsemistava edendamisele kogu maailmas.

See toetus avaldub eri vormides, sealhulgas poliitiline ja valdkondlik dialoog ning rahaline toetus demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi kaudu. ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskava (2015–2019) tagab raamistiku kolmandaid riike puudutavate meetmete jaoks. Aastate jooksul on EL astunud inimõigustealasesse dialoogi üha enamate kolmandate riikidega, et suurendada selles vallas koostööd ja parandada kolmandates riikides inimõiguste olukorda, sealhulgas õiguskaitse kättesaadavust.

Lisaks toetab EL programme, mille eesmärk on tugevdada läbipaistvaid ja usaldusväärseid institutsioone, sh parlamente, kohtuid ja õiguskaitseorganeid ning inimõigustega tegelevaid riiklikke institutsioone. EL teeb tööd ka selle nimel, et tugevdada partnerriikide suutlikkust keerulisi olukordi lahendada, ning toetab konfliktide ennetamise ja rahu kindlustamise algatusi, muu hulgas parandades partnerite julgeolekusektori juhtimist, et aidata ennetada kriise ning tugevdada inimeste julgeolekut.

Kaubandus kõigile: vastutustundlikuma kaubandus- ja investeerimispoliitika poole

Tänapäeva majandussüsteem, mis on oma olemuselt üleilmne ja digitaalne, põhineb rahvusvahelistel väärtusahelatel, kus kaupade ja teenustega kaubeldakse üha enam piiriülevalt.

Komisjon tunnistab, et ELi kaubandus- ja investeerimispoliitika peaks aitama lahendada praeguse aja probleeme ning soodustama ideede, oskuste ja innovatsiooni vahetamist. Samuti tunnistab komisjon, et tõhus kaubanduspoliitika peaks olema kooskõlas kestliku arengu ja laiemal välispoliitika meetmetega, nagu ka ELi sisepoliitika väliseesmärkidega, et need üksteist vastastikku tugevdaksid. Komisjon rõhutab, et kaubanduses tuleb tagada võrdsed tingimused, edendades samas selliseid aluspõhimõtteid nagu inimõigused, inimväärne töö, kestlik areng kogu maailmas ning kvaliteetsed regulatsioonid ja avalikud teenused ELis.

Väärtuspõhise strateegiaga „Kaubandus kõigile: vastutustundlikuma kaubandus- ja investeerimispoliitika poole“ näitab komisjon, et ELi kaubanduspoliitika on mõeldud kõigile, et see peab tagama kasvu, töökohad ja innovatsiooni, kuid olema kooskõlas ka Euroopa mudeli põhimõtete, st et see peab olema vastutustundlik.

Euroopa Liidu järgmine mitmeaastane eelarve – vahend kestlikkuse integreerimiseks

Komisjoni ettepanekus ELi järgmise mitmeaastase eelarve kohta ajavahemikuks 2021–2027 juhindutakse heaolu, kestlikkuse, solidaarsuse ja turvalisuse põhimõtetest. Ettepanekute keskmeks on kestlik areng. See on läbiv prioriteet, mitte vaid üks eelarverubriik või ühekordne programm. Kestlikkust edendatakse paljude programmide ja rahastamisvahendite abil ning seda võetakse neis kõigis arvesse. Järgnevalt on esitatud mõned näited komisjoni ettepanekutest liidu järgmise mitmeaastase eelarve jaoks.

- Suured ümberkorraldused ELi **välistegevuse rahastamisvahendites**, et tagada vahendite parem sidusus, kasutada mastabisäästu ja eri programmide vahelist sünergiat ning lihtsustada menetlusi. See annab ELile paremad võimalused saavutada oma eesmärgid ning tutvustada oma sihte, poliitikat, väärtusi ja huve ülemaailmsel tasandil. Kavandatav uus **naabuspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend**, mille eelarve on peaaegu 90 miljardit eurot, on kooskõlas ÜRO kestliku arengu tegevuskavaga aastani 2030 ja selle kestliku arengu eesmärkidega. Uue **Euroopa rahutagamisrahastuga** (10,5 miljardit eurot) püüab EL parandada ka oma suutlikkust ennetada konflikte, kindlustada rahu ja tugevdada rahvusvahelist julgeolekut.
- Murrangulised lahendused, millega toetatakse üleminekut kestlikule arengule, nõuavadenneolematult suuri investeeringuid teadusuuringutesse ja innovatsiooni **programmi „Euroopa horisont“ kaudu, mis on ELi kõigi aegade suurim teadus- ja innovatsiooniprogramm** kavandatava eelarvega 100 miljardit eurot.
- Ulatuslikum eesmärk **integreerida kliimamuutuste küsimus** kõigisse ELi programmidesse, seades sihiks, et 25 % ELi kulutustest aitab kaasa kliimaeesmärkide, sealhulgas puhtale energiale ülemineku saavutamisele. Seda eesmärki suurendatakse 35 %-le teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammi **„Euroopa horisont“** kavandatavast kogueelarvest, sest programm on välja töötatud ja kavandatud kooskõlas kestliku arengu eesmärkidega.
- **Reformitud ühtekuuluvuspoliitika** rohkem kui 370 miljardi euro suuruse eelarvega (ELi poliitikavaldkondade ja algatuste jaoks aastateks 2021–2027 ette nähtud eelarvetest suurim), mis toob kaasa olulised riiklikud ja erasektori lisainvesteeringud. Ettepaneku keskmeks on jätkusuutlik majanduskasv, üleminek vähese CO₂-heitega ringmajandusele, keskkond ja ressursitõhusus ning sotsiaalne kaasatus. Reformitud ühtekuuluvuspoliitika võimaldab ELil viia ellu Pariisi kliimakokkuleppe eesmärgid ja aitab viia kestliku arengu eesmärgid kohalikule tasandile, sest nende saavutamiseks tehakse tihedat koostööd piirkondade ja kohalike asutustega. **Tulevase Euroopa Sotsiaalfondi (ESF+)** põhiprioriteet on investeerimine inimestesse. Fondi abil rakendatakse Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtteid ja selle kavandatav eelarve on 101 miljardit eurot.
- Ettepanek kiirendada strateegilisi investeeringuid uue täielikult integreeritud investeerimisfondi **InvestEU** kaudu, mis on keskse tähtsusega, et Euroopa oleks tulevikus jõukas ja püsiks kestliku arengu eesmärkide saavutamisel juhtpositsioonil. InvestEU saab ELi eelarvest 15,2 miljardi euro suuruse toetuse ja peaks kaasama üle Euroopa rohkem kui 650 miljardit eurot lisainvesteeringuid.
- **Lihtsustatud ja nüüdisaegne ühine põllumajanduspoliitika** kogueelarvega 365 miljardit eurot, et tagada ohutu, kvaliteetse, taskukohase, täisväärtusliku ja mitmekülgse toidu kättesaadavus ELi 500 miljonile tarbijale. Uues ühises põllumajanduspoliitikas asetatakse suurem rõhk keskkonnale ja kliimale. Kõik pindalatoetust ja loomadega seotud toetust saavad põllumajandustootjad peavad järgima mitmesuguseid nõudeid, mis on seotud kliimamuutuste, vee, mulla, bioloogilise mitmekesisuse ja maastikega, samuti rahvatervise, taimetervise ning loomade tervise ja heaoluga.
- Tõhustatud keskkonnaprogramm **„Life“**, mille 5,5 miljardi euro suuruse eelarvega toetatakse keskkonna- ja kliimameetmeid, sh uus puhtale energiale üleminekut toetav komponent.

- Tulevase **Erasmuse programmi** eelarvet kavatakse kahekordistada 30 miljardi euroni, et veelgi rohkem eurooplasi saaks õppida, osaleda koolitusel, tegutseda vabatahtlikuna või omandada erialast kogemust välismaal.
- **Euroopa ühendamise rahastu programm** aastateks 2021–2027, mille eesmärk on arendada arukat, jätkusuutlikku, kaasavat, ohutut ja turvalist taristut transpordi-, energia- ja digisektorites. Programmi kavandatav eelarve on 42,3 miljardit eurot. Edendatakse kolme sektori vahelist sünergiat ning investeringuid tõhustatakse ühtsete rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide ja Euroopa investeerimisprojektide portaalis nähtavaks tegemise abil. Vähemalt **60 %ga** Euroopa ühendamise rahastu programmi **vahenditest** toetatakse kliimameetmeid.
- Üleminek digitehnoloogiale on oluline tegur üleminekul vähese CO₂-heitega ringmajandusele ja ühiskonnale, kus saavutatakse kestliku arengu eesmärgid. Selles suunas aitab liikuda kavandatav **digitaalse Euroopa programm** eelarvega 9,2 miljardit eurot. Programmiga toetatakse näiteks kõrgjõudlusega andmetöötuse ja tehisintellekti suure suutlikkuse tagamist, mis pakub uusi võimalusi kestlikuks arenguks, sealhulgas CO₂-heite vähendamiseks.
- Lihtsustatud ja sihipärasem **Euroopa Merendus- ja Kalandusfond** kogueelarvega 6,14 miljardit eurot, et toetada ühist kalanduspoliitikat, ELi merenduspoliitikat ja rahvusvaheliste kohustuste täitmist ookeanide majandamisel, eelkõige ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030 raames.

President Junckeri juhitava komisjoni peamised kestliku arengu eesmärkidega seotud algatused

VAESUSE KAOTAMINE

- Euroopa sotsiaalõiguste sammas, sotsiaalvaldkonna tulemustabel
- Tõhusam majandus- ja sotsiaalpoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta protsess
- Soovitus pikaajalise töötuse kohta
- Soovitus tagada sotsiaalkaitse kõigile
- Romasid käsitlevate riiklike integratsioonistrateegiatega ELi raamistik
- Euroopa juurdepääsetavuse akt
- Soolise palgalõhe vähendamise tegevuskava
- Vastupanuvõime strateegiline käsitus ELi välistegevuses
- Euroopa arengukonsensus
- Tegevuskava Sendai kataastroofiohu vähendamise raamistiku 2015–2030 jaoks
- Läbivaadatud Euroopa naabruspoliitika ja ELi laienemisstrateegia, Lääne-Balkani strateegia
- Strateegia „Kaubandus kõigile“
- Ajakohastatud kaubandusabi strateegia

NÄLJA KAOTAMINE

- Ühine põllumajanduspoliitika
- Ühine kalanduspoliitika
- Ringmajanduse tegevuskava
- Mitut sidusrühma hõlmav toidukao ja toidu raiskamise platvorm
- Mahepõllumajanduse eeskirjad
- Algatus „FOOD 2030“, et töötada välja sidus teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuskava jätkusuutlike toidu ja toitainetega kindlustatuse süsteemide jaoks
- Euroopa kestlik biomajandus: majanduse, ühiskonna ja keskkonna vahelise seose tugevdamine
- Euroopa arengukonsensus
- Läbivaadatud Euroopa naabruspoliitika ja ELi laienemisstrateegia, Lääne-Balkani strateegia
- Aafrika maapiirkondade rakkerühm
- Strateegia „Kaubandus kõigile“

TERVIS JA HEAOLU

- Euroopa sotsiaalõiguste sammas, sotsiaalvaldkonna tulemustabel
- Algatus „Tervise seis ELis“ aruandetsüklil
- Tervise- ja hooldusvaldkonna digiteerimine, et pakkuda rohkematele kodanikele paremaid tervishoiu- ja hooldusteenuseid paremal ja tõhusal moel
- Terviseühtsuse tegevuskava antimikroobikumiresistentsuse vastu võitlemiseks
- Kantserogeene ja mutageene käsitlevad ajakohastatud eeskirjad
- ELi koostöö vaktsiinennetatavate haiguste valdkonnas
- Tervise edendamise, haiguste ennetamise ja mittenakkuslike haiguste ravi juhtrühm
- Uued meditsiiniseadmete eeskirjad
- ELi õhukvaliteedi standardite ja meetmete täitmise tagamine, et aidata riiklikel, piirkondlikel ja kohalikel osalejatel õhusaaste vastu võidelda
- Puhas planeet kõigi jaoks – pikaajaline visioon, et jõuda 2050. aastaks jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni
- Liiklusohutuse strateegiline tegevuskava
- Euroopa arengukonsensus
- Teaduspartnerlus Aafrikaga võitluseks HIVi/AIDSi, tuberkuloosi ja muude nakkushaiguste vastu
- R Läbivaadatud Euroopa naabruspoliitika ja ELi laienemisstrateegia, Lääne-Balkani strateegia
- Strateegia „Kaubandus kõigile“

KVALITEETNE HARIDUS

- Euroopa sotsiaalõiguste sammas, sotsiaalvaldkonna tulemustabel
- Euroopa haridusruum aastaks 2025
- ELi uus kõrghariduse tegevuskava
- Euroopa uus oskuste tegevuskava
- Noortestrategia 2019–2027
- Digiõppe tegevuskava
- Soovitused kvaliteetsete alusharidus- ja lapsehoiusteemide kohta, diplomite ja välismaal õppimise perioodide automaatse vastastikuse tunnustamise kohta, keelte õpetamise ja õppimise parandamise kohta, kvaliteetse ja tõhusa õpipõisiõppe Euroopa raamistiku kohta, võtmepädevuste kohta elukestvas õppes ning soovitus „Oskuste täiendamise meetmed: uued võimalused täiskasvanutele“
- Tõhusam majandus- ja sotsiaalpoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta protsess
- ELi meetmed, mis käsitlevad haridust hädaolukordades ja pikaajalise kriisi tingimustes
- Euroopa arengukonsensus
- Läbivaadatud Euroopa naabruspoliitika ja ELi laienemisstrateegia, Lääne-Balkani strateegia
- Uus Aafrika–Euroopa allianss

SOOLINE VÕRDÕIGUSLIKKUS

- Strateegiline kohustus soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks aastatel 2016–2019
- Töö- ja eraelu tasakaalu pakett
- Soolise palgalõhe vähendamise tegevuskava
- Euroopa sotsiaalõiguste sammas, sotsiaalvaldkonna tulemustabel
- Tõhusam majandus- ja sotsiaalpoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta protsess
- Platvorm „Naised ja transport“
- Tegevuskava soolise võrdõiguslikkuse ja naiste mõjuvõimu suurendamiseks välissuhetes
- Euroopa arengukonsensus
- Ülemaailmne liit: ELi ja ÜRO algatus „Spotlight“ naiste ja tütarlaste vastase vägivalda kaotamiseks
- Läbivaadatud Euroopa naabruspoliitika ja ELi laienemisstrateegia, Lääne-Balkani strateegia
- Strateegia „Kaubandus kõigile“

PUHAS VESI JA KANALISATSIOON

- Läbivaadatud joogivee-eeskirjade ettepanek
- Ettepanek vee taaskasutamise miinimumnõuete kohta
- Euroopa arengukonsensus
- Läbivaadatud Euroopa naabruspoliitika ja ELi laienemisstrateegia, Lääne-Balkani strateegia
- ELi üldine välis- ja julgeolekupoliitika strateegia

TASKUKOHANE JA PUHAS ENERGIA

- Energialiidu strateegia
- Paketid „Liikuvus Euroopas“
- Pakett „Puhas energia kõikidele eurooplastele“
- Puhas planeet kõigi jaoks – pikaajaline visioon, et jõuda 2050. aastaks jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni
- Kliima- ja energiapoliitika raamistik aastani 2030
- Programmi „Horisont 2020“ ulatuslik algatus, mis käsitleb energiasektori üleminekut digitehnoloogiale asjade interneti kaudu
- Energiatehnoloogia strateegiline kava
- Euroopa akuliit
- Algatus „Mission Innovation“
- Toetus üleminekuetapis sõepiirkondadele
- Kütteostuvõimetuse jälgimiskeskus
- ELi saarte puhta energia algatus
- Ühtekuuluvuspoliitika
- Jätkusuutliku rahanduse tegevuskava
- Vähese heite strateegia
- Euroopa arengukonsensus
- Aafrika energiapoliitika strateegia
- Euroopa ja ülemaailmne kliima- ja energiaalane linnapeade pakt
- Läbivaadatud Euroopa naabruspoliitika ja ELi laienemisstrateegia, Lääne-Balkani strateegia
- ELi üldine välis- ja julgeolekupoliitika strateegia

INIMVÄÄRNE TÖÖ JA MAJANDUSKASV

- Euroopa investeerimiskava (nn Junckeri kava)
- Euroopa sotsiaalõiguste sammas, sotsiaalvaldkonna tulemustabel
- Tõhusam majandus- ja sotsiaalpoliitika koordineerimine Euroopa poolaasta protsess
- Uus ELi tööstuspoliitika strateegia
- Uus teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuskava ning programm „Horisont 2020“
- Ühtekuuluvuspoliitika
- Eeskirjad läbipaistvate ja prognoositavate töötingimuste kohta
- Ajakohastatud eeskirjad töötajate lähetamise kohta
- Euroopa Tööjõuameti loomise ettepanek
- Kantserogeene ja mutageene käsitlevad ajakohastatud eeskirjad
- Soovitus tagada sotsiaalkaitse kõigile
- Soovitus pikaajalise töötuse kohta
- Puhas planeet kõigi jaoks – pikaajaline visioon, et jõuda 2050. aastaks jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni
- Ringmajanduse tegevuskava
- Välisinvesteeringute kava, sealhulgas Euroopa Kestliku Arengu Fond
- Euroopa arengukonsensus
- Läbivaadatud Euroopa naabruspoliitika ja ELi laienemisstrateegia, Lääne-Balkani strateegia
- Strateegia „Kaubandus kõigile“
- Ajakohastatud kaubandusabi strateegia
- ELi üldine välis- ja julgeolekupoliitika strateegia
- Uus Aafrika–Euroopa allianss

TÖÖSTUS, INNOVATSIOON JA TARISTU

- Uus ELi tööstuspoliitika strateegia ja kriitilise tähtsusega toorainete loetelu
- Kõrgetasemeline ümarlaud „Tööstus 2030“
- Ringmajanduse tegevuskava
- Puhas planeet kõigi jaoks – pikaajaline visioon, et jõuda 2050. aastaks jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni
- Uus teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuskava ning programm „Horisont 2020“, sealhulgas Euroopa tööstuse digiteerimise suur sihtvaldkond
- Ühtekuuluvuspoliitika
- Digitaalse ühtse turu strateegia
- Jätkusuutliku rahanduse tegevuskava
- Pakett „Puhas energia kõikidele eurooplastele“
- Kütteostuvõimetuse jälgimiskeskus
- Ettevõtte sotsiaalse vastutuse strateegia rakendamine
- Paketid „Liikuvus Euroopas“
- Platvorm „Naised ja transport“
- Euroopa ühendamise rahastu
- Euroopa protsessorialgatus
- Vähese heitega liikuvuse strateegia
- Välisinvesteeringute kava
- Euroopa arengukonsensus
- Läbivaadatud Euroopa naabruspoliitika ja ELi laienemisstrateegia, Lääne-Balkani strateegia
- Strateegia „Kaubandus kõigile“
- Uus Aafrika–Euroopa allianss

EBAVÖRDSUSE VÄHENDAMINE

- Euroopa sotsiaalõiguste sammas, sotsiaalvaldkonna tulemustabel
- Tõhusam majandus- ja sotsiaalpoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta protsess
- Euroopa juurdepääsetavuse akt
- Soovitus tagada sotsiaalkaitse kõigile
- Töö- ja eraelu tasakaalu pakett
- Eeskirjad läbipaistvate ja prognoositavate töötingimuste kohta ELis
- Ühtekuuluvuspoliitika
- Romasid käsitlevate riiklike integratsioonistrateegiatega ELi raamistik
- Euroopa rände tegevuskava
- ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskava 2015–2019
- Euroopa arengukonsensus
- Läbivaadatud Euroopa naabruspoliitika ja ELi laienemisstrateegia, Lääne-Balkani strateegia
- Strateegia „Kaubandus kõigile“
- ELi üldine välis- ja julgeolekupoliitika strateegia

SÄÄSTVAD LINNAD JA KOGUKONNAD

- ELi linnade tegevuskava
- Väheste heitega liikuvuse strateegia
- Euroopa sotsiaalõiguste sammas, sotsiaalvaldkonna tulemustabel
- Uus teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuskava ning programm „Horisont 2020“, sealhulgas ulatuslik algatus digiülemineku kohta arukate linnade ja kogukondade partnerluse raames
- Vastupidavusvõimet käsitlev ühisteatis
- Ühtekuuluvuspoliitika
- Puhas planeet kõigi jaoks – pikaajaline visioon, et jõuda 2050. aastaks jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni
- Ringmajanduse tegevuskava
- Euroopa ja ülemaailmne kliima- ja energiaalane linnapeade pakt
- Tõhusam katastroofide ohjamine ELis (rescEU) ja läbivaadatud ELi kodanikukaitse mehhanism
- Tegevuskava Sendai katastroofiohu vähendamise raamistiku 2015–2030 jaoks
- Euroopa arengukonsensus
- Läbivaadatud Euroopa naabruspoliitika ja ELi laienemisstrateegia, Lääne-Balkani strateegia
- ELi õiglase ja eetilise kaubanduse linna auhind

VASTUTUSTUNDLIK TARBIMINE JA TOOTMINE

- Ringmajanduse tegevuskava, sealhulgas järelevalveraamistik ja Euroopa ringmajanduse sidusrühmade platvorm
- Puhas planeet kõigi jaoks – pikaajaline visioon, et jõuda 2050. aastaks jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni
- Mitut sidusrühma hõlmav toidukao ja toidu raiskamise platvorm
- Uued ELi jäätme-eeskirjad, sealhulgas toidukao ja toidu raiskamise vastased meetmed
- ELi plastistrateegia
- Programmi „Horisont 2020“ raames loodud ulatuslikud algatused põllumajandusliku toidutööstuse digitaalseks ja jätkusuutlikuks ümberkujundamiseks
- Euroopa kestlik biomajandus: majanduse, ühiskonna ja keskkonna vahelise seose tugevdamine
- Ökodisaini ja energiamärgistuse tööplaan
- Euroopa jagamismajanduse tegevuskava
- Ettevõtte sotsiaalse vastutuse strateegia rakendamine
- Konfliktimineraale käsitlevad eeskirjad
- Euroopa arengukonsensus
- Läbivaadatud Euroopa naabruspoliitika ja ELi laienemisstrateegia, Lääne-Balkani strateegia
- Strateegia „Kaubandus kõigile“

KLIIMAMEETMED

- Pariisi kliimakokkuleppe jõustumine
- Puhas planeet kõigi jaoks – pikaajaline visioon, et jõuda 2050. aastaks jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni
- Kliima- ja energiapoliitika raamistik aastani 2030
- Uus ELi heitkogustega kauplemise süsteem
- Pakett „Puhas energia kõikidele eurooplastele“
- Paketid „Liikuvus Euroopas“
- Vähesese heitega liikuvuse strateegia
- Ringmajanduse tegevuskava
- Ookeanide majandamise kava
- Kriitilise tähtsusega toorainete loetelu
- Euroopa ja ülemaailmne kliima- ja energiaalane linnapeade pakt
- Tõhusam katastroofide ohjamine ELis (rescEU) ja läbivaadatud ELi kodanikukaitse mehhanism
- Tegevuskava Sendai katastroofiohu vähendamise raamistiku 2015–2030 jaoks
- Euroopa arengukonsensus
- Lähivaadatud Euroopa naabruspoliitika ja ELi laienemisstrateegia, Lääne-Balkani strateegia
- Strateegia „Kaubandus kõigile“
- ELi üldine välis- ja julgeolekupoliitika strateegia

VEEALUNE ELU

- ELi plastistrateegia
- Rahvusvaheline ookeanide majandamise kava
- ELi meremajanduse kasvu strateegia
- Uued eeskirjad välispüügilaevastike jätkusuutliku majandamise kohta
- Ettepanek vaadata läbi ELi kalanduse kontrollisüsteem
- Võitlus ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu
- Puhas planeet kõigi jaoks – pikaajaline visioon, et jõuda 2050. aastaks jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni
- Euroopa arengukonsensus
- Lähivaadatud Euroopa naabruspoliitika ja ELi laienemisstrateegia, Lääne-Balkani strateegia
- Strateegia „Kaubandus kõigile“
- ELi üldine välis- ja julgeolekupoliitika strateegia

ELU MAISMAAL

- Loodust, rahvast ja majandust käsitlev tegevuskava
- Tolmeldajaid käsitlev ELi algatus
- Invasiivseid võõrliike käsitlevad uued eeskirjad
- Uued mahepõllumajanduse eeskirjad
- ELi tegevuskava looduslike liikidega kaubitsemise vastu võitlemiseks
- Puhas planeet kõigi jaoks – pikaajaline visioon, et jõuda 2050. aastaks jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni
- Euroopa arengukonsensus
- Lähivaadatud Euroopa naabruspoliitika ja ELi laienemisstrateegia, Lääne-Balkani strateegia
- Strateegia „Kaubandus kõigile“

RAHU, ÕIGUS JA TUGEVAD INSTITUTSIOONID

- ELi üldine välis- ja julgeolekupoliitika strateegia
- Euroopa arengukonsensus
- Strateegia „Kaubandus kõigile“
- Läbivaadatud Euroopa naabruspoliitika ja ELi laienemisstrateegia, Lääne-Balkani strateegia
- Uus Aafrika–Euroopa allianss
- Euroopa julgeoleku tegevuskava
- Avaliku ruumi kaitse tegevuskava
- Meetmed ebaseadusliku veebisisuga võitlemiseks
- ELi inimõiguste ja demokraatia tegevuskava
- Ettevõtte sotsiaalse vastutuse strateegia rakendamine
- Euroopa Prokuratuur
- Rahapesuvastase võitluse ja terrorismi rahastamise vastased eeskirjad
- Maksustamise läbipaistvust ja maksustamise vältimise vastaseid meetmeid käsitlevad eeskirjad
- Kahtlustatavate ja süüdistatavate menetlusõigusi käsitlevad rangemad eeskirjad
- Tulirelvi käsitlevad läbivaadatud eeskirjad
- Meetmed vabade ja õiglaste Euroopa Parlamendi valimiste tagamiseks
- Väärinfo vastane tegevuskava
- Tõhusam majandus- ja sotsiaalpoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta protsess
- Puhas planeet kõigi jaoks – pikaajaline visioon, et jõuda 2050. aastaks jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni

PARTNERLUSED EESMÄRKIDE SAAVUTAMISEKS

- ELi parema õigusloome tegevuskava
- Mitmeid sidusrühmi ühendav platvorm kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks ELis
- Algatus „Euroopa jätkusuutliku tuleviku järgmised sammud“
- Iga-aastane seirearuanne ELi edusammude kohta kestliku arengu eesmärkide saavutamisel
- Euroopa sotsiaalõiguste sammas
- ELi tervishoiupoliitika platvorm
- Euroopa solidaarsuskorpus
- Sotsiaaldialoogi uus algus
- Algatus „Kogu rohkem, kuluta paremini“
- Jätkusuutliku rahanduse tegevuskava
- Välisinvesteeringute kava ja Euroopa Kestliku Arengu Fond
- Kriitilise tähtsusega toorainete loetelu
- Puhas planeet kõigi jaoks – pikaajaline visioon, et jõuda 2050. aastaks jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni
- Rahvusvaheline linnakoostöö
- Algatus „Arukate hoonete arukas rahastamine“
- Tõhusam majandus- ja sotsiaalpoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta protsess
- Euroopa arengukonsensus
- Läbivaadatud Euroopa naabruspoliitika ja ELi laienemisstrateegia, Lääne-Balkani strateegia
- Strateegia „Kaubandus kõigile“
- Ajakohastatud kaubandusabi strateegia
- ELi üldine välis- ja julgeolekupoliitika strateegia

